

Сборник съдебна практика

Дело T-298/16

East West Consulting SPRL
срещу
Европейска комисия

„Извъндоговорна отговорност — Инструмент за предприсъединителна помощ — Трета държава — Национална обществена поръчка — Децентрализирано управление — Решение 2008/969/ЕО, Евратом — Система за ранно предупреждение (СРП) — Активиране на предупреждение в СРП — Защита на финансовите интереси на Съюза — Отказ за предварително одобрение от Комисията — Невъзлагане на обществената поръчка — Компетентност на Общия съд — Допустимост на доказателствата — Липса на правно основание за предупреждението — Право на защита — Презумпция за невиновност — Достатъчно съществено нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправните субекти — Причинно-следствена връзка — Имуществени и неимуществени вреди — Загуба на обществената поръчка — Загуба на възможност да бъдат получени други поръчки“

Резюме — Решение на Общия съд (първи състав) от 14 декември 2018 г.

1. *Иск за обезщетение — Условия за допустимост — Компетентност на съда на Съюза — Служебна проверка*
(член 268 ДФЕС)
2. *Иск за обезщетение — Предмет — Поправяне на твърдените претърпени вреди поради решение на Комисията да регистрира ищеца в Системата за ранно предупреждение (СРП), вследствие на което национален възлагащ орган не сключва договор за обществена поръчка, възложена на ръководеното от ищеца обединение — Допустимост*
(член 268 и член 340, втора алинея ДФЕС)
3. *Иск за обезщетение — Условия за допустимост — Служебна проверка — Граници*
(член 268 ДФЕС; член 113 от Процедурния правилник на Общия съд)
4. *Съдебно производство — Искова молба или жалба — Изисквания за форма — Определяне на предмета на спора — Кратко изложение на посочените основания — Иск, целящ поправяне на вреди, за които се твърди, че са причинени от институцията на Съюза — Минимални изисквания — Затруднено количествено изразяване на вредите*
(член 76, буква г) от Процедурния правилник на Общия съд)
5. *Съдебно производство — Представяне на доказателствата — Срок — Късно направени доказателствени искания — Условия*
(член 85, параграфи 1 и 3 от Процедурния правилник на Общия съд)

6. *Извъндоговорна отговорност — Условия — Незаконосъобразност — Вреда — Причинно-следствена връзка — Кумулативни условия — Липса на едно от условията — Отхвърляне на иска за обезщетение в неговата цялост*

(член 340, втора алинея ДФЕС)

7. *Извъндоговорна отговорност — Условия — Незаконосъобразност — Достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза — Изискване институциите явно и сериозно да са нарушили пределите на правото си на преценка — Продължаване на нарушението на правото на Съюза въпреки постановяването на решение, установяващо неизпълнението на задължение, или наличието на трайно установена практика на съда на Съюза — Включване*

(член 340, втора алинея ДФЕС)

8. *Комисия — Правомощия — Изпълнение на общностния бюджет — Решение за създаване на система за ранно предупреждение, която позволява да се регистрират като субекти, представляващи финансов риск за Съюза, лица, спрямо които се извършва разследване от Европейската служба за борба с измамите — Липса на правно основание — Липса на компетентност на Комисията*

(член 5 ДФЕС; Решение 2008/969 на Комисията)

9. *Актове на институциите — Мотивиране — Задължение — Обхват — Преценка на задължението за мотивиране с оглед на обстоятелствата по случая*

(член 296, втора алинея ДФЕС; член 41, параграф 2, буква в) от Хартата на основните права на Европейския съюз)

10. *Собствени ресурси на Европейския съюз — Защита на финансовите интереси на Съюза — Борба срещу измамата и другите незаконни дейности — Система за ранно предупреждение за ползване от разпоредителите с бюджетни средства на Комисията и на изпълнителните агенции — Липса на уведомяване за мотивите за регистрацията на дадено лице в системата — Нарушение на правото на защита и на задължението за мотивиране*

(член 296, втора алинея ДФЕС; член 12, параграфи 2 и 3 от Решение 2008/969 на Комисията)

11. *Собствени ресурси на Европейския съюз — Защита на финансовите интереси на Съюза — Борба срещу измамата и другите незаконни дейности — Система за ранно предупреждение за ползване от разпоредителите с бюджетни средства на Комисията и на изпълнителните агенции — Активиране на предупреждение в системата по отношение на лице, спрямо което не се провежда разследване или съдебно производство — Липса на правно основание за предупреждението — Нарушение на принципа на презумпцията за невиновност*

(член 48, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз; Решение 2008/969 на Комисията)

12. *Извъндоговорна отговорност — Условия — Незаконосъобразност — Достатъчно съществено нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправните субекти — Правна норма, с която се предоставят права на частноправните субекти — Понятие — Право на защита и принципи на презумпцията за невиновност — Включване*

(член 340, втора алинея ДФЕС; член 48 от Хартата на основните права на Европейския съюз)

13. *Извъндоговорна отговорност — Условия — Незаконосъобразност — Достатъчно съществено нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправните субекти — Правна норма, с която се предоставят права на частноправните субекти — Понятие — Система за разпределяне на правомощия между институциите и държавите членки — Включване — Условие*

(член 5 и член 340, втора алинея ДФЕС)

14. *Извъндоговорна отговорност — Условия — Причинно-следствена връзка — Понятие — Тежест на доказване*

(член 340, втора алинея ДФЕС)

15. *Извъндоговорна отговорност — Условия — Действителна и сигурна вреда — Тежест на доказване*

(член 340, втора алинея ДФЕС)

1. Вж. текста на решението.

(вж. т. 84)

2. Съдът на Съюза е компетентен да разгледа иск за присъждане на обезщетение за вредите, които дружество твърди, че е претърпяло вследствие решението на Комисията да го регистрира в Системата за ранно предупреждение (СРП) и последвалия отказ на делегация на Съюза въз основа на това решение да бъде одобрен договор за децентрализирана обществена поръчка, организирана от трета държава, която е възложена на ръководеното от ищеца обединение и е трябвало да бъде финансирана от Европейския съюз. Всъщност въпреки факта, че решението за отмяна на процедурата за възлагане на разглежданата обществена поръчка е взето от националния възлагащ орган, незаконосъобразността, на която се основава искът, произтича от действие на институция, орган, служба или агенция на Съюза и не може да се разглежда като незаконосъобразност, за която отговаря национален публичен орган.

(вж. т. 86 и 91)

3. По силата на член 113 от Процедурния правилник Общият съд може служебно да проверява условията за допустимост на иска, които са свързани с абсолютни процесуални предпоставки. Все пак съдът на Съюза по принцип не може да изтъкне за решението си правно основание, което е разгледал служебно, дори ако то е абсолютна процесуална предпоставка, без предварително да покани страните да представят становищата си по това основание.

(вж. т. 92)

4. В рамките на иск за извъндоговорна отговорност ищецът трябва да представи доказателства пред съда на Съюза, за да установи наличието и размера на вредата, която той твърди, че е претърпял. Все пак, в определени случаи, по-специално когато са налице затруднения за количествено изразяване на твърдените вреди, в исковата молба или жалбата не е абсолютно необходимо да се уточнява точният им обхват, нито да се посочва размерът на исканото обезщетение.

(вж. т. 96 и 97)

5. Вж. текста на решението.

(вж. т. 101—103)

6. Вж. текста на решението.

(вж. т. 109 и 112)

7. Вж. текста на решението.

(вж. т. 122—124 и 145—147)

8. Принципът на възлагане на правомощия, закрепен в член 5 ДФЕС, изисква всяка институция да действа в кръга на правомощията, предоставени ѝ с Договора. Освен това принципът на правна сигурност налага всеки акт, който има за цел да породи правни последици, да черпи своята задължителна сила от разпоредба на правото на Съюза, която трябва да бъде изрично посочена като правно основание и да предписва правната форма, в която актът следва да бъде издаден.

Следователно предупреждението W3b за дружество в Системата за ранно предупреждение (СРП), направено в изпълнение на разпоредбите на Решение 2008/969 относно СРП за ползване от разпоредителите с бюджетни средства на Комисията и на изпълнителните агенции, е незаконосъобразно, щом никое действашо правно основание не оправомощава Комисията да приема такива разпоредби, които биха могли да окажат отрицателно въздействие върху правното положение на лицата, засегнати от този вид предупреждение. Освен това, доколкото предупреждението W3b в СРП за посоченото дружество поражда безспорни последици върху правното му положение, Комисията няма основание да поддържа, че разпоредбите на Решение 2008/969, уреждащи този вид предупреждения, са само обикновени вътрешни правила за изпълнение на общия бюджет на Съюза. Също така Комисията няма основание да се позовава на факта, че липсата на правно основание на Решение 2008/969 все още не е била официално установена в момента, в който тя е регистрирала дружеството в СРП. Всъщност липсата на подобно установяване изобщо не е пречка в рамките на иск за обезщетение посоченото дружество да повдигне възражение за незаконосъобразността на това решение, за да получи обезщетение за вредите, които счита, че е претърпяло поради регистрирането му в СРП.

(вж. т. 127—130)

9. Вж. текста на решението.

(вж. т. 132, 133 и 135)

10. Задължението за мотивиране на акт с неблагоприятни последици има за цел, от една страна, да предостави на заинтересованото лице достатъчно информация, за да прецени дали актът е обоснован или евентуално е засегнат от порок, който позволява да се оспори валидността му пред съда на Съюза, и от друга страна, да позволи на последния да упражни контрол за

законосъобразността на този акт. От това следва, че по принцип мотивите трябва да бъдат съобщени на заинтересованото лице едновременно с увреждащото го решение, както и че липсата на мотиви не може да бъде поправена с това, че мотивите на решението стават известни на заинтересованото лице в хода на производството пред съда на Съюза.

Това важи и за писмо, с което Комисията официално уведомява дадено дружество, че по отношение на него е налице предупреждение W3b в Системата за ранно предупреждение (СРП), без предварително да го изслуша, а като му припомня само общите и абстрактни обстоятелства, посочени в член 12, параграф 2 от Решение 2008/969 относно СРП за ползване от разпоредителите с бюджетни средства на Комисията и на изпълнителните агенции. По този начин Комисията пропуска да съобщи на посоченото дружество мотивите, с които по отношение на него е регистрирано предупреждение W3b в СРП, при самото му регистриране. Подобно излагане на мотиви обаче е още по-необходимо, тъй като нито едно съдебно производство не се отнася до това дружество и националните процедури по отношение на лицата, с които то е свързано, са във фазата на разследването, а не във фазата на съдебното производство, която именно е единствената фаза на производството, която може да завърши в съответните държави членки със съдебно решение, имащо сила на пресъдено нещо. Нещо повече, точният обхват на член 12 от Решение 2008/969 е неясен. По-специално не е ясно, предвид член 12, параграф 3 от това решение, че предупрежденията W3b могат да се прилагат в дадена система за налагане на санкции още от фазата на разследването.

(вж. т. 134 и 137)

11. Предупреждението W3b за дадено дружество в Системата за ранно предупреждение (СРП) на Комисията, направено в изпълнение на разпоредбите на Решение 2008/969 относно СРП за ползване от разпоредителите с бюджетни средства на Комисията и на изпълнителните агенции, нарушава принципа на презумпцията за невиновност, закрепен в член 48, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз, щом никое действащо правно основание не оправомощава Комисията да приема такива разпоредби и щом към момента на посоченото предупреждение никакво разследване или съдебно производство не засяга пряко посоченото дружество, а съдебните производства, насочени към свързаните с него лица, са още във фазата на разследването. Впрочем това дружество е било третирано като виновно за измами или административни грешки, без неговата пряка или косвена вина за такива действия да е била установена по съдебен ред.

В това отношение принципът на презумпцията за невиновност предполага, че ако Комисията смята за необходимо да вземе превантивни мерки на по-ранен етап, тя се нуждае от правно основание, позволяващо да се създаде подобна предупредителна система и да се приемат свързаните с това мерки, която система трябва да е съобразена с правото на защита, с принципа на пропорционалност и с принципа на правна сигурност, който изисква действието на правните норми да е ясно, точно и предвидимо, по-специално когато те могат да имат неблагоприятни последици за частноправните субекти.

(вж. т. 140 и 141)

12. Вж. текста на решението.

(вж. т. 142 и 143)

13. Макар само по себе си незачитането на системата за разпределяне на правомощия между различните институции на Съюза, система, която има за цел да осигури спазването на предвиденото с договорите институционално равновесие, а не защитата на частноправните субекти, да не би могло да ангажира отговорността на Съюза по отношение на засегнатите частноправни субекти, положението е различно, ако акт на Съюза е приет в нарушение не само

на разпределението на правомощията между институциите, но и когато неговите материалноправни разпоредби нарушават правна норма, предоставяща права на частноправните субекти.

(вж. т. 144)

14. Вж. текста на решението.

(вж. т. 159)

15. Вж. текста на решението.

(вж. т. 163 и 164)